

§ 62 er forpligtet, skal jeg efter den ærede Forslagsstillers Ønske dele denne Forklaring i to Dele. Jeg skal gjenkalde i det ærede Things Erindring, hvorledes Efterretningerne om det bekjendte Møde i Arninge overalt i det hele Land vakte stor Opmærksomhed. Jeg tør sige, det vakte Uvillie og Forargelse i vide Kredse, da man læste, at en Skolelærer, en Ungdommens Lærer og Læder, offentlig havde benævnt Hans Majestæt Kongen som „den, der kalder sig Konge“. Man undrede sig over, at Sligt kunde ske, og det var ikke besynderligt, at det maatte komme til Regeringens Kundskab. Da Regeringen var af den Anskuelse, at en saadan Udtalelse kunde være forekommen i en Forbindelse, som mulig kunde fremkalde en kriminel Anklage, lod Regeringen det være sig magtpaaliggende at skaffe sig nøiagtige Oplysninger om, hvad der var foregaaet ved Mødet i Arninge. Ved Politiet lod Regeringen derfor indhente Oplysninger om, hvorledes og i hvilken Forbindelse disse Udtryk vare faldne, for at man ikke paa nogen Maade skulle komme til at sætte en Sag i Bevægelse, der kunde forurette eller forulempe Lærer Andersen uden Grund. De Oplysninger, som Regeringen erholdt ad den Bei, og hvis selvstændige Paalidelighed jeg senere skal godtgjøre, gik ud paa, at det omhandlede Udtryk „den, der kalder sig Konge“, virkelig var brugt af Lærer Andersen; men det blev tilspøjet, at det ikke var blevet stærkt betonet og ikke var blevet brugt i en saa særlig Forbindelse, at man deraf kunde ulede noget særligt Fornærmeligt imod Hans Majestæt. Det blev udtrykkelig fremhævet, at der paa Mødet blev ytret Uvillie over, at saadanne Ytringer vare faldne, uden at det blev modsagt af Lærer Andersen, at de vare brugte, uagtet han blev interPELLERET derom. Regeringen fandt derfor, at der ingen Grund var til at anlægge et kriminel Spøgsmaal mod Andersen, men den fandt paa samme Tid, at det ikke kunde tillades en Embedsmand i en Skaaftale for Hans Majestæt Kongen ved en offentlig Anledning at benytte sig af saa tvetydige Udtryk, som det aabenbart er; thi jeg vil spørge Enhver, der uheldet betragter det Udtryk, om det ikke kan misforstås, om det ikke er et Udtryk, der er høist upassende, og om den Vedkommende ikke, naar han bliver gjort opmærksom paa, at det er uheldigt, og at det har stødt Andre, bør oplyse, at han ikke har havt til Hensigt dermed at sige noget Fornærmeligt. Regeringen fandt endvidere, at det var nødvendigt, at Sagen blev behandlet ikke ad retslig, men ad administrativ Bei, og det overlodes til Kultusministeriet, som Skolelærers nærmeste Foresatte, at tage sine Forholdsregler besørgende. Ministeriet havde fuldstændig Sikkerhed for, at det nævnte Udtryk var brugt; men jeg gik ud fra den Forudsætning, at man dog helst maatte tage denne Sag saa mildt og lempeligt som muligt. Enhver, der har været tilstede ved offentlige Festsmaalstider, hvor der er en beständig stigende

Stemning, veed vel, hvor let et uheldigt Udtryk kan slippe af Munden, hvor let en Mand der kan sige Noget, som ikke er ment saa slent, og hvor over man ikke skal dømmes altfor haardt. Jeg gik derfor ud fra, at jeg ikke vilde gjøre det til Gjenstand for videre Undersøgelse, men kort og godt give ham en Trettesættelse, en Advarsel om, at han for Fremtiden ved andre offentlige Leiligheder skulde passe bedre paa sine Udtryk, saa at de ikke kom til at vække Forargelse, ikke alene i hans egen Kreds, men i videre Kredse over det hele Land. At jeg ikke indhentede hans Erklæring, hvilket naturligtvis var paa Tale, havde ene og alene sin Begrundelse i et humant Hensyn mod ham (Hør! Hør!). Ja, jeg vil gjøre opmærksom paa, at selv om han havde vedgaaet at have brugt Udtrykket og erklæret, at han ikke havde villet fornærme Hans Majestæt, havde han lige fuldt faaet Trettesættelsen; havde han derimod benegtet at have brugt det, vilde Ministeriet med de bestemte Oplysninger, det havde paa sin Haand, være blevet nødsaget til at gaa videre i denne Sag, end det var Ministeriets Ønske. Som Følge deraf fik han den Trettesættelse, som allerede er omtalt, men da Referatet deraf er ufuldstændigt og unøjagtigt, haaber jeg, at den ærede Formand vil tillade mig at oplæse Teksten:

„Til Maribo Amtsskoleinspektion.

Efter et i flere Blade indholdt Referat om et i Arninge i afvigte Maaned afholdt Festsmaalstid er det af en Deltager i Festen udtalt, at Skolelærer Andersen af Kjeldernes ved at udbringe Skaaften for Hans Majestæt Kongen skal have tilladt sig at betegne Allerhøjstfamme som „den, der kalder sig Konge“, uden at bemeldte Skolelærer enten ved selve Festen eller senere ses at have fremført nogen Benægtelse derimod. Der kan herefter neppe være nogen Tvivl om, at de anførte Udtryk virkelig ere brugte af Skolelærer Andersen ved den bemeldte Leilighed, og da dette endvidere er bekræftet ved forskellige derom indhentede Oplysninger, kunde der vel have været Anledning til at gribe til alvorlige Forholdsregler imod ham. Ikke desto mindre vil Ministeriet dog, paa given Anledning af Justitsministeriet — i den Forudsætning, at Skolelærer Andersen ikke har været sig den brugte Udtalelses Betydning klart bevidst — paa Grund af Omstændighederne indskrænke sig til tjenstligt at anmode Direktøren om at ville kalde ham for sig og give ham en alvorlig Tilrettevisning for den af ham saaledes udviste usømmelige Adfærd, der for hans Vedkommende bliver saa meget mere usforvarlig, som han som Ungdommens Lærer og Veileder netop burde foregaa Andre med et godt Exempel, cfr. Anordn. 29de Juli 1814, Bilag A. § 2.

Kjøbenhavn, den 25de August 1874.“

I den nævnte Skoleanordning af 1814, Bilag A § 2, hedder det om Skolelæreren:

„Han bør stedsforegaa Ungdommen med